የመሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ

Urban Land Development and Management Bureao

የመሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ

(ከጥር 1/2006 እስከ ሰኔ 30/2006)

ነሐሴ 2006

አዲስ አበባ

በመሬት ልማትና ማኔጅመንት ቢሮ

የመሬት አቅርቦት፣ ግብይት እና አስተዳደር መምሪያ

በየ6ወሩ እየተዘጋጀ የሚወጣ የከተማ መሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ

ቅጽ 4/2006

1. ጠቅላላ

1.1. መግቢያ

በሀገራችን በአብዛኞቹ ከተሞች መሬትን በሊዝ ጨረታ እና ምደባ ለተለያዩ አገልግሎቶች በማቅረብ ግልፅና ፍትሃዊ በሆነ አግባብ ለአልሚው ህብረተሰብ በማቅረብ የከተማ መሬትን እያስተላለፉ ይገኛሉ፡፡ የመሬት ሀብትን ፍትሃዊ በሆነ አግበብ ለአልሚዎች ማስተለለፍ እንዲያስችል የሊዝ አዋጅ 721/2004 መደንገጉን ተከትሎ ግልፅ የሆነ የአሰራር ስረዓት ተዘርግቶ መተግበር ከጀመረ ሁለት ዓመት ተቆጥረዋል፡፡

በፌዴራል ከተማ ልማት፣ ቤቶች እና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር የመሬት ልማትና ማኔጀመንት ቢሮ በየ6ወሩ በጨረታ መሬትን ከሚያስተላልፉ ከተሞች የሊዝ መነሻ ዋጋ፣ በጨረታ የተላለፈበት ከፍተኛና ዝቅተኛ ዋጋ፣ የቀረበዉን የመሬት መጠን እና ሌሎች አሰፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን በማሰባሰብ እና በመተንተን የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ በማዘጋጀት ለከተሞች ያሰራጫል፡፡ የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ በሀገር አቀፍ ደረጃ ማዘጋጀት እና ለከተሞች ማሰራጨት ለመሬት ልማትና ማኔጅመንት ዘርፉ የመሬት አቅርቦቱን ከፍላጎቱ ጋር እንዲያመጣጥኑ አቅጣጫ ለማመላከት፤ የጨረታ ዋጋ በየጊዜው ወዴት እየሄደ እንደሆነ በማሳየት ዋጋን ለማረጋጋት ስልት ለመቀየስ ይረዳል፡፡ በተጨማሪም ወቅታዊ የመሬት የልውውጥ ዋጋን ለተጠቃሚው መረጃ በመስጠት አቻ ከተሞችም በመካከላቸው ያለውን ጤናማ ውድድር ስለሚያመጣ እና ኢንቨስትመንትን ስለሚያበረታታ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ኢንዴክስ ጠቀሜታው እና አሰፈላጊነቱን የጎላ ያደርገዋል፡፡

በመሆኑም በ2006 በጀት ዓመት የሁለተኛው ግማሽ ዓመት የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ መጽሔት በማዘጋጀት ለክልሎች እና ከተማ አስተዳደሮች ማሰራጨት በማስፈለጉ ለተለያዩ አገልግሎቶች በጨረታ ካስተላለፉ የክልል ከተሞች እና ከተማ አስተዳደሮች የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃ የተሰበሰበ ሲሆን መረጃዉን በመተንተን እና በማጠናቀር ይህ የሊዝ ዋጋ እንዴክስ ቅፅ 4 መጽሔት ተዘጋጅቶ ቀርቧል፡፡ በተጠናቀረው መረጃ የተካተቱ ከተሞች ከአማራ ክልላዊ መንግስት 35 ከተሞች፤ ከኦሮሚያ ክልላዊ መንግስት 27 ከተሞች፤ ከደቡብ ክልላዊ 17 ከተሞች፤ ከትግራይ ክልላዊ መንግስት 29 ከተሞች፤ ከቤንሻንጉል ክልላዊ መንግስት 1 ከተማ እና አዲስ አበባ ከተማ መስተዳድር በድምሩ 110 ከተሞች ናቸው ፡፡

1.2. የቁልፍ ቃላት መግለጫ

1.2.1. **አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ፡-** በስድስት ወራት ጊዜ ዉስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በጨረታ የተላለፈ የአንድ ካሬ ሜትር አማካይ ዋጋ ነዉ፡፡

1.2.2. **የሊዝ ጨረታ ከፍተኛ ዋጋ፡-** በስድስት ወራት ጊዜ ዉስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በጨረታ የተላለፈበት ከፍተኛ ዋጋ ነዉ፡፡

1.2.3. **የሊዝ ጨረታ ዝቅተኛ ዋጋ፡-** በስድስት ወራት ጊዜ ዉስጥ ተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በጨረታ የተላለፈበት ዝቅተኛ ዋጋ ነዉ፡፡

1.2.4. **ልዩነት በመቶኛ፡-** በተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በተከታታይ ሁለት ስድስት ወራት መካካል መሬት በጨረታ የተላለፈበት የመቶኛ ንጽጽር ነው፡፡

1.2.5. **የሊዝ ጨረታ ዋጋ ኢንዴክስ ፡-** ለተመሳሳይ የቦታ አገልግሎት በተከታታይ ሁለት ስድስት ወራት የሁለተኛው ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋን ለመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የአንድ ካሬ ሜትር የተላለፈበት የሊዝ ጨረታ ዋጋን በማካፈል የሚገኝ ውጤት ነው፡፡ ወይም

ኢንዴክስ = <u>**የሁለተኛው ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር የከተማ መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ**</u>
የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የአንድ ካሬ ሜትር የከተማ መሬት የተላለፈበት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ

ኢንዴክስ > አንድ=> በመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር መሬት ከተላለፈበት የሊዝ ጨረታ ዋጋ በሁለተኛው ግማሽ ዓመት አንድ ሜትር ካሬ የተላለፈበት ዋጋ ይበልጣል ማለት ነው፡፡

ኢንዴክስ< አንድ=> በሁለተኛው ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር መሬት የተላለፈበት ዋጋ ከመጀመሪያ ግማሽ ዓመት አንድ ካሬ ሜትር ከተላለፈበት የሊዝ ጨረታ ዋጋ ይበልጣል ማለት ነው፡፡

ኢንዴክስ=አንድ=> በሁለቱም የግብይት ወቅት አንድ ሜትር ካሬ መሬት የተላለበፈበት ዋጋ እኩል ነው ማለት ነው፡፡

1.2. ዓላማ

የመሬት አቅርቦት መረጃ እና የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ ዋና ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸዉ፡-

1.3.1 የከተሞች የመሬት አቅርቦት እና የሊዝ ጨረታ ዋጋ መረጃን ተደራሽ ለማድረግ፣

1.3.2 የመሬት የሊዝ ጨረታ የገበያ ዋጋ እየተረጋጋ እንዲሄድ ለማስቻል፣

1.3.3 በከተሞች መካከል ያለውን ጤናማ የመሬት ግብይት ውድድር ለማሳደግ እና

1.3.4 ለአልሚዉ ግልጽ መረጃ በመስጠት ኢንቨስትመንትን ለማበረታታት ነው፡፡

2. ጠቅላላ የሊዝ መረጃ

2.1. ጠቅላላ የሊዝ እና ወደ ሊዝ ያልገቡ ከተሞች መረጃ

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የከተሞች ብዛት	ወደ ሊዝ የገባ ከተማ ብዛት	ወደ ሊዝ ያልገባ ከተማ ብዛት	ምርመራ
1	ትግራይ	72	59	13	
2	አማራ	204	105	99	
3	ኦሮሚያ	366	258	108	
4	ደቡብ	175	110	65	
5	ቤኒሻንጉል	23	10	13	
6	ጋምቤላ	13	2	11	
7	አፋር	27	5	22	
8	ሱማሌ	82	3	79	
9	ሀረሪ	1	1	0	
10	አዲስ አበባ	1	1	0	
11	ድሬዳዋ	1	1	0	
	ድምር	**965**	**559**	**410**	

2.2. በክልል እና ከተማ አስተዳደር ከ2005 እስከ 2006 በጨረታ መሬት ያቀርቡ ከተሞች ብዛት

ተ.ቁ	ክልል	በ2005 በጀት ዓመት		በ2006 በጀት ዓመት	
		የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	የሁለተኛ ግማሽ ዓመት	የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት	የሁለተኛ ግማሽ ዓመት
1	ትግራይ	9	11	22	29
2	ደቡብ	1	13	9	17
3	አማራ	-	9	14	35
4	ኦሮሚያ	-	-	24	27
5	ቤኒሻንጉል	-	-	2	1
6	ጋምቤላ	-	-	-	-
7	አፋር	-	-	-	-
8	ሶማሌ	-	-	-	-
9	ሀረሪ	-	1	1	-
10	አዲስ አበባ	1	-	1	-
11	ድሬዳዋ	1	-	-	1
ድምር		**12**	**34**	**72**	**110**

2.3. የመሬት አቅርቦት መረጃ በአገልግሎት ዓይነት፣ በስፋት እና በብዛት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የቦታዉ አገልግሎት	ስፋት በሄ/ር	የፕሎት ብዛት
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	49.27	2326
		ለድርጅት	32.38	646
		ለከተማ እርሻ	12.13	16
		ለማህበራዊ	1.53	8
2	አማራ	ለመኖሪያ	17.15	842
		ለድርጅት	17.85	138
		ቅይጥ	0.99	27
		ለማህበራዊ	0.82	1
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	25.32	1257
		ለድርጅት	4.44	77
		ለማህበራዊ	0.16	2
		ለኢንዱስትሪ	1.3	2
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	26.98	1905
		ለድርጅት	12.07	180
		ለማህበራዊ	1.02	5
		ለኢንዱስትሪ	13.64	24
5	ቤኒሻንጉል	ለመኖሪያ	0.335	7
		ለድርጅት	1.009	8
6	አዲስ አበባ	ለመኖሪያ	4.7	232
		ለቅይጥ	8.03	195
ድምር			231.12	7898

2.4. የክልሎች/ ከተማ አስተዳደሮች እና ከተሞች አማካይ የሊዝ መነሻ እና የጨረታ ዋጋ መረጃ

2.4.1. በክልል/ከተማ አስተዳደር የሊዝ መነሻ እና የጨረታ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	283.78	8037	64	4050.5
		ለድርጅት	386.22	17200	78	8693
		ለከተማ እርሻ	77.83	151.91	8	79.95
		ለማህበራዊ	424.33	2720	61	1390.5
2	አማራ	ለመኖሪያ	9.63	10800	0.09	5400.05

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
		ለድርጅት	45.19	14908	1	7450.5
		ቅይጥ	0.19	3505	4.3	1754.65
		ለማህበራዊ	80	215	-	
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	116.66	12625	73	6349
		ለድርጅት	502.48	8000	85	4042.5
		ለማህበራዊ	327.5	1000	245	622.5
		ለኢንዱስትሪ	266.5	2001	152	1076.5
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	211.55	16400	173	8286.5
		ለድርጅት	800.26	12000	450	6226
		ለማህበራዊ	477.88	7000	343.91	3671.95
		ለኢንዱስትሪ	887.3	23325	347	11836
5	ቤኒሻንጉል	ለመኖሪያ	-	1273.6	636.55	955.07
		ለድርጅት	101.33	7425.1	2807.5	5116.3
6	አዲስ አበባ	መኖሪያ	405.67	41526	10575	26050
		ድርጅት	405.67	58252	2051.9	30152

2.4.2. በከተሞች የሊዝ መነሻ እና ጨረታ ዋጋ መረጃ በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
1	መቀለ	መኖሪያ	1621	8,037.00	700.4	4,368.70
		ድርጅት	2,160.02	4,610.00	610	2,610.00
		ከተማ ግብርና	166.24	151.91	151	151.45
		ማህበራዊ	738	2,720.00	0	1,633.62
2	ዓዲግራት	መኖሪያ	343.5	4500	212	2356
		ድርጅት	400	4752	271	2,511.50
		ማህበራዊ	475	500	500	500
3	ሽረ	መኖሪያ	1103	3100	1230.2	12068.88
		ድርጅት	2134.5	17,200.00	1151	8,114.28
4	ኣክሱም	መኖሪያ	905	3,836.00	450	750
		ድርጅት	1105	3875	802	2,338.50
5	ሐሙመራ	መኖሪያ	224.5	402	275	338.5
		ድርጅት	338.5	750	313	531.5
6	ኣላማጣ	መኖሪያ	400	1,604.00	150	877
		ድርጅት	537.5	5,250.00	700	2,975.00

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
7	ውቅሮ	መኖሪያ	368	2000	311	1155.5
		ድርጅት	709	4000	692	2,346.00
8	ዓድዋ	መኖሪያ	500	1,549.00	380	964.5
		ድርጅት	750	820	751	785.5
9	ማይጨው	መኖሪያ	312.8	813	140	476.5
		ድርጅት	0	0	0	0
10	ዓብይዓዲ	መኖሪያ	214	1200	280	740
		ድርጅት	169.5	2,300.00	300	1,300.00
		ከተማ ግብርና	7.25	11	8	9.5
11	ኮረም	መኖሪያ	200	456	300	378
		ድርጅት	300	565	381	473
12	ሽራሮ	መኖሪያ	115.5	901	64	482.5
		ድርጅት	138	680	78	379
		ከተማ ግብርና	60	61	61	61
		ማህበራዊ	60	61	61	61
13	መ'ቮኒ	መኖሪያ	123.5	1310	102	706
		ድርጅት	200	1659	207	933
14	ዓዲሽሁ	መኖሪያ	118	123	121	122
		ድርጅት	138	0	0	0
15	ዓዲጉዶም	መኖሪያ	155	1015	160	587.5
		ድርጅት	169	753	154	453.5
16	ሃገረሰላም	መኖሪያ	127	760	120	440
		ድርጅት	0	0	0	0
17	አጉላዕ	መኖሪያ	112	771	117	444
		ድርጅት	178	1285	220	752.5
18	ሓወዜን	መኖሪያ	101	1112	91	601.5
		ድርጅት	114	2201	122	1161.5
19	ፍረወይኒ	መኖሪያ	138	3100	175	1637.5
		ድርጅት	0	0	0	0
20	ዕዳጋሓሙስ	መኖሪያ	127	1325	140	732.05
		ድርጅት	185	1621	727.27	1174.13
21	እንትጮ	መኖሪያ	130	750	200	475
		ድርጅት	152	500	142	321
22	ራማ	መኖሪያ	100	117	87	102
		ድርጅት	117	87	102	117
23	ሰለ'ክለ'ኻ	መኖሪያ	0	0	0	0

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
		ድርጅት	150	528	201	364.5
24	ዓዲዳዕሮ	መኖሪያ	124.5	600	130	365
		ድርጅት	185.85	956.8	190	573.4
25	እንዳባጉና	መኖሪያ	121	610	99	354.5
		ድርጅት	176.5	520	180	350
26	ማይፀብሪ	መኖሪያ	126	875	160	517.5
		ድርጅት	146	1000.5	156	578.28
27	ማይካድራ	መኖሪያ	106	425	77.2	251.1
		ድርጅት	185	263	190	226.5
28	ዳንሻ	መኖሪያ	116	585	152	3685
		ድርጅት	177	1501	201	851
29	አደባይ	መኖሪያ	80	0	0	0
		ድርጅት	185	225	186	205.5
		ንግድ	1011.5	7368.5	2018	4693.25
30	ቡራዩ	መኖሪያ		15002	3051	9026.5
		መኖሪያ	362	14500	4320	9410
		ንግድ	1011.5	12,000	7110	9555
		ኢንዱስትሪ	886.9	23325	1411	12368
31	ሰበታ	ማህበራዊ	442	7000	3100	5050
		መኖሪያ		4200	1700	2950
		ንግድ	1101.5	5000	1550	3275
32	ሱሉልታ	ኢንዱስትሪ	520	7000	541	3770.5
		መኖሪያ	426	12100	5010	8555
33	ለገጣፎ	ንግድ	1011.5	10225	2180	6202
34	ገላን	ንግድ	1011.5	2016	1532	1774
35	ቡሾፍቱ	መኖሪያ		5000	589	2794.5
36	አዳማ	ንግድ		16400	1650	9025
		ኢንዱስትሪ		7000	2400	4700
37	ጂማ	መኖሪያ	287	4219	647.71	2433.36
		ንግድ	-	797	647	722
38	ሻሸመኔ	መኖሪያ		6450	700	3575
		ንግድ	1011.5	16400	1650	9025
		ኢንዱስትሪ	520	4500	717	2608.5
		መኖሪያ	261	830	262	546
39	ነቀምት	ንግድ	-	4100	900	2500
40	ወሊሶ	መኖሪያ	-	2500	270	1385

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
		ንግድ	-	3658	1405	2531.5
	ሰንዳፋ በኬ	መኖሪያ	307.79	2500	719.5	1609.75
41		ንግድ	-	2111	2010	2060.5
42	ብሻን ጉራቻ	ንግድ		4550	892.5	2721.25
43	አሰላ	ንግድ	-	7501	2771	5136
		ንግድ	892.5	1151	906.15	1028.57
44	ሆለታ	ኢንዱስትሪ	442	812	450	631
		መኖሪያ	307.79	1150	906.15	1028.07
45	መናገሻ	ንግድ	892.5	812	450	631
		መኖሪያ	189.05	551	225	388
46	ቦቆጂ	ንግድ	480.3	900	650	775
		መኖሪያ	160.69	295	173	234
47	ዶዶላ	ንግድ	1011.5	600	482	541
		መኖሪያ	222.41	1665	223	944
		ንግድ	664.83	4136	670	2403
		ኢንዱስትሪ	375.7	500	347	423.3
48	ፊቼ	ማህበራዊ	-	409	343.91	376.46
49	ግንር	መኖሪያ	-	600	300	450
50	ያቤሎ	መኖሪያ	-	495	189.09	342.05
		መኖሪያ	-	504.9	297	400.95
51	ቡሌ ሆራ	ንግድ	-	792	0	396
52	አዶላ	መኖሪያ	-	510	198	354
53	አጋሮ	መኖሪያ	189.05	505	700	602.5
54	ግንቢ	መኖሪያ	-	2772	200	1486
55	ሻምቡ	መኖሪያ	-	625	255	440
		መኖሪያ	-	1205	222.41	713.71
56	ነጆ	ንግድ	-	1210	700	955
		ለመኖሪያ	17.14	3110	810	1960
		ለድርጅት	80	6121	1000	3560.5
57	ጐንደር	ለማህበራዊ	80	215	0	107.5
		ለመኖሪÁ		1736.5	611	1173.75
58	ደሴ	ለቅይጥ		3505	360	1932.5
59	ወግዲ	ለመኖሪÁ	0.5	10800	1008	5904
60	ጃማ	ለድርጅት	5	14908	4615	9761.5
		ለመኖሪያ	15.95	506	131.15	318.57
61	ቻግኒ	ድርጅት	15.95	1080	132.8	606.4

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
62	እንጅባራ	ለመኖሪያ	9.11	1500	320	910
		ድርጅት	63.81	2000	100	1050
63	አ/ግምጃቤት	ለመኖሪያ	0.07	7.75	2.25	5
		ድርጅት	0.12	10	4.25	7.13
64	መረዓዊ	ለመኖሪያ	0.07	602	29	315.5
		ለድርጅት	0.12	1201	513	857
65	ደንበጫ	ለመኖሪያ	8.91	961	8.91	484.95
		ለድርጅት	8.4	1520	111	815.5
66	ጅጋ	ለመኖሪያ	0.07	10.04	1.5	5.77
		ለድርጅት	0.15	113.77	1.5	57.64
67	ይስማላ	ለቅይጥ	0.08	58.05	4.3	31.17
		ለመኖሪያ	0.06	3.5	2.25	2.87
		ለድርጅት	0.12	7	6	6.5
68	ደ/ማርቆስ	ለመኖሪያ	15.55	800	315	557.5
		ለድርጅት	72.6	651.75	202	426.87
69	ቁይ	ለድርጅት		1.6	1	1.3
		ለመኖሪያ		15	4.7	9.85
70	አማኑኤል	ለመኖሪያ	0.07	27.88	11	19.44
		ለድርጅት	0.12	32.23	6.65	19.44
71	ሞጣ	ለመኖሪያ		1102.2	150	626.1
		ለድርጅት		1210	1210	1210
72	ደ/ኤልያስ	ለመኖሪያ	0.07	15.5	6	10.75
		ለድርጅት	0.12	13.25	13.25	13.25
73	ደልጊ	ለመኖሪያ	0.2	11	6.32	8.66
		ለድርጅት	0.3	35	25	30
		ለቅይጥ	0.22	27.09	27.09	27.09
74	ድኑል አርባ	ለቅይጥ	0.22	16	6.25	11.13
		ለድርጅት	30	15.6	8	11.8
75	ሻውራ	ለመኖሪያ	0.2	35	8.1	21.55
		ለድርጅት	0.3		10.75	5.37
		ለቅይጥ	0.22	20	20	20
76	ጫሂት	ለመኖሪያ	0.1	3.35	0.55	1.95
		ለድርጅት	0.2	17	8	12.5
77	ገንዳ ውሃ	ለመኖሪያ	6.63	485	71	278
		ለድርጅት	36.8	689	351	520
78	ዳባት	ለመኖሪያ	0.08	3	2.78	2.89

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
79	ቆላድባ	ለመኖሪያ	0.1	25	10.1	17.55
		ለድርጅት	0.2	50	20.05	35.03
80	ጫጫ	ንግድ	0.5	10.1	1	5.55
		ለመኖሪያ	0.07	12.1	0.5	6.3
81	ደብር ብርሃን	ለመኖሪያ	15.55	1002	16	509
		ንግድ	72.6	2650	73	1361.5
82	መርሳ	ለድርጅት		1010.6	25	517.8
		ለመኖሪያ	33.73	1750.99	0	875.49
83	ላልይበላ	ለድርጅት	800	1681	900	1290.5
		ለመኖሪያ	150	1587	510.97	1048.98
84	ፍላቂት / ገረገራ	ለመኖሪያ	0.7	0.25	1.6	0.92
		ለድርጅት	0.12	0.16	0	0.08
85	አይና	ለድርጅት	0.12	20	0.65	10.32
		ለመኖሪያ	0.7	3.99	0	1.99
86	ሰቆጣ	ለመኖሪያ	0.09	21.15	5.88	13.52
87	አስ ከተማ	ለመኖሪያ	0.07	12.1	0.09	6.09
88	ደብረ ታቦር	ለመኖሪያ	15.95	1127	105.05	616.02
		ለድርጅት	63.81	5321	3650	4485.5
89	መካነ እየሱስ	ለመኖሪያ	8.43	640	125	382.5
		ለድርጅት	33.73	740	630	685
90	ነፋስ መዉጫ	ለመኖሪያ	8.43	256	13	134.5
		ለድርጅት	33.73	300	100	200
91	አዲስ ዘመን	ለመኖሪያ	9.2	920	100.49	510.24
		ለድርጅት	36.8	1198	425	811.5
92	ሚዛን ዓማን	መኖሪያ	100	561	100	330.5
		ንግድ	527.8	1100	527.8	813.9
		ማህበራዊ	175	300	245	272.5
93	ሶዶ	መኖሪያ	48	2100	200	1150
		ንግድ	847.2	568.75	0	284.37
94	አረካ	መኖሪያ	50	568.75	88	328.37
		ንግድ	200	661.6	370	515.8
95	ቦዲቲ	መኖሪያ	86	1205	90	647.5
		ንግድ	330.75	4501	395	2448
96	ዲላ	መኖሪያ	150	2000	152	1076
		ንግድ	500	1501	588	1044.5
97	ሐዋሳ	መኖሪያ	350	6600	1010	3805

ተ.ቁ	ከተማ	የቦታዉ አገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ	የተላለፈበት የጨረታ ዋጋ		
				የካሬ ሜትር ከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር ዝቅተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር
		ንግድ	1284	8000	1300	4650
		ኢንዱስትሪ	468	2001	1350	1675.5
98	ቦንጋ	መኖሪያ	70	305	73	189
		ንግድ	273	1701	0	850.5
99	አርባምንጭ	መኖሪያ	280	1600	311	955.5
		ንግድ	706	850	750	800
		ማህበራዊ	480	1000	600	800
100	ሳውላ	መኖሪያ	70	400	180	290
		ንግድ	480	1602	501.5	1051.75
101	ማሻ	መኖሪያ	70	200.01	80	140.01
		ንግድ	273	1735	0	867.5
102	ታርጫ	መኖሪያ	95	315	101	208
		ንግድ	75	355	85	220
103	ጂንካ	መኖሪያ	70	333	100	216.5
104	ወልቅጤ	መኖሪያ	169.29	12625	173.19	6399.09
		ንግድ	770	3556	810.1	2183.05
105	ቡታጅራ	መኖሪያ	141	1502	210	856
106	ወራቤ	መኖሪያ	71	2300	805	1552.5
		ኢንዱስትሪ	65	152	0	76
107	ዱራሜ	መኖሪያ	100	351	95	223
		ንግድ	150	412	160	286
108	ሆሳዕና	መኖሪያ	213/120	3071	160	1615.5
		ንግድ	620	6001	2000	4000.5
		መኖሪያ		1273.6	636.55	955.07
109	ግልገል	ንግድ		7425.1	2807.7	5116.4
	አዲስ አበባ	መኖሪያ		41526	10575	26050
110		ቅይጥ		58252	2051.9	30152

3. የሊዝ ዋጋ ኢንዴክስ

3.1. በክልል እና ከተማ አስተዳደር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ልዩነት በመቶኛ
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	283.78	4050.5	1327.338
		ለድርጅት	386.22	8693	2150.79

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ በብር	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ልዩነት በመቶኛ
		ለከተማ እርሻ	77.83	79.95	2.723885
		ለማህበራዊ	424.33	1390.5	227.6931
2	አማራ	ለመኖሪያ	9.63	5400.05	55975.29
		ለድርጅት	45.19	7450.5	16387.05
		ቅይጥ	0.19	1754.65	923400
		ለማህበራዊ	80	-	-
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	116.66	6349	5342.311
		ለድርጅት	502.48	4042.5	704.5096
		ለማህበራዊ	327.5	622.5	90.07634
		ለኢንዱስትሪ	266.5	1076.5	303.94
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	211.55	8286.5	3817.041
		ለድርጅት	800.26	6226	677.9972
		ለማህበራዊ	477.88	3671.95	668.3833
		ለኢንዱስትሪ	887.3	11836	1233.934
5	ቤኒሻንጉል	ለመኖሪያ	-	955.07	-
		ለድርጅት	101.33	5116.3	4949.146
6	አዲስ አበባ	መኖሪያ	405.67	26050	6321.476
		ቅይጥ	405.67	30152	7332.642

ግራፍ1. በክልል እና ከተማ አስተዳዳር አማካይ የሊዝ መነሻ ዋጋ እና የጨረታ ዋጋ ንጽጽር

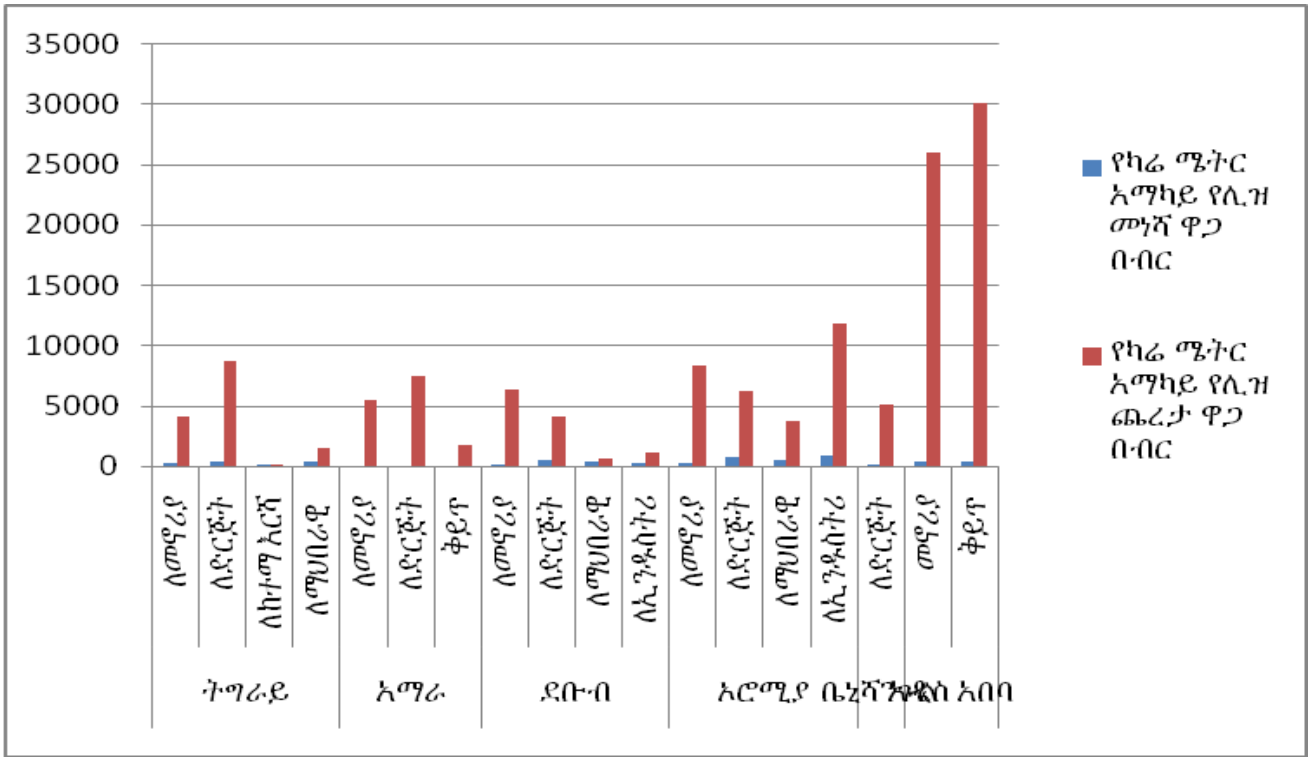

3.2. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዴክስ)

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ኢንዴክስ
1	ትግራይ	ለመኖሪያ	1237.43	4050.5	3.27
		ለድርጅት	1420.14	8693	6.12
		ለከተማ እርሻ	1150	79.95	0.07
		ለማህበራዊ	424.33	1390.5	3.28
2	አማራ	ለመኖሪያ	360.52	5400.05	14.98
		ለድርጅት	862.45	7450.5	8.64
		ቅይጥ	238.54	1754.65	7.36
3	ደቡብ	ለመኖሪያ	3133.41	6349	2.03
		ለድርጅት	4417.03	4042.5	0.92
		ለኢንዱስትሪ	316.52	1076.5	3.40
4	ኦሮሚያ	ለመኖሪያ	238.54	8286.5	34.74
		ለድርጅት	3961.12	6226	1.57
		ለማህበራዊ	8544.18	3671.95	0.43
		ለኢንዱስትሪ	3975.1	11836	2.98
5	ቤኒሻንጉል	ለድርጅት	577.4	5116.3	8.86

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የአገልግሎት ዓይነት	የ2006 የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	የ2006 ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር	ኢንዴክስ
6	አዲስ አበባ	ቅይጥ	9597.29	30152	3.14

ግራፍ 2.፡ በክልል/ከተማ አስተዳደር የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

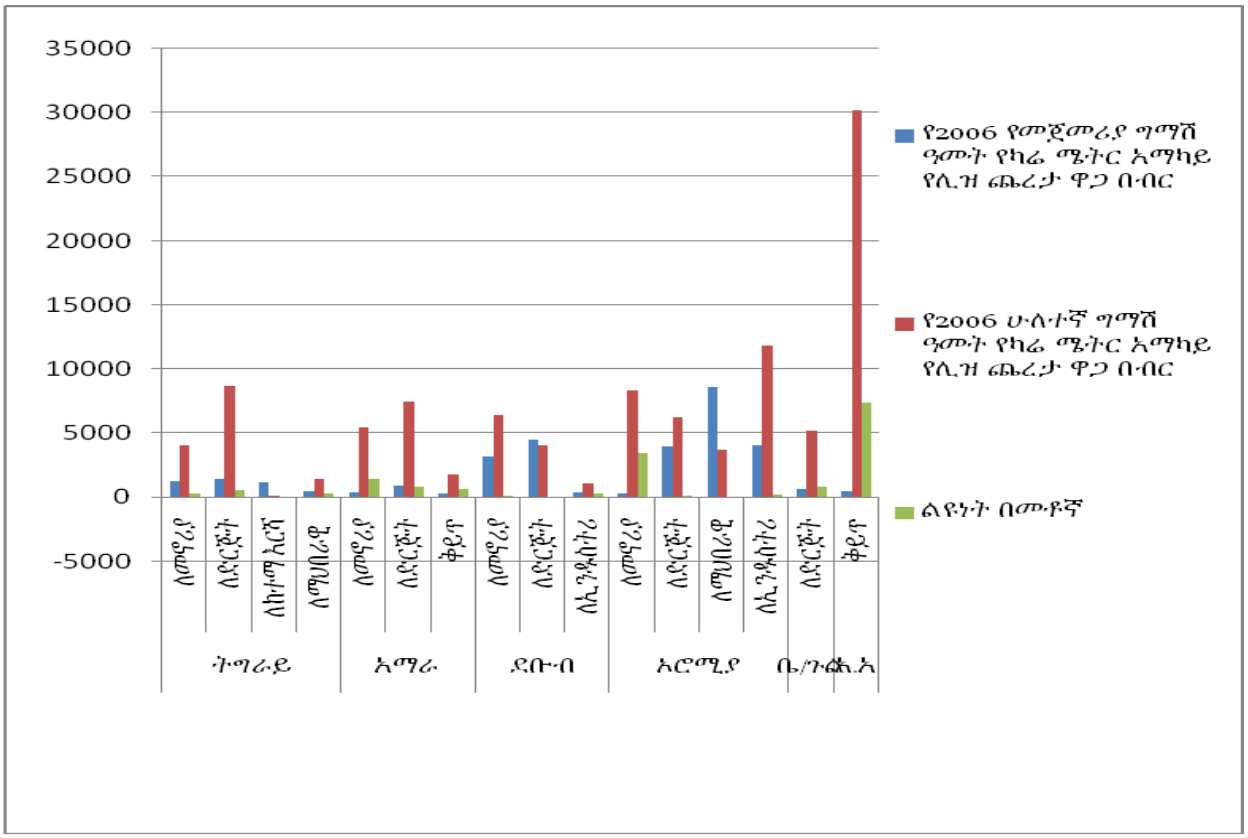

3.3. በክልል እና ከተማ አስተዳደር የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት ሁሉንም አገልግሎት ዓይነት አማካይ የጨረታ ዋጋ ንጽጽር (ኢንዴክስ)

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	ኢንዴክስ
1	ትግራይ	1057.975	3553.488	3.36
2	አማራ	487.17	4868.5	9.99
3	ደቡብ	3266.31	3822.667	1.17
4	ኦሮሚያ	4179.735	7505.113	1.79
5	ቤኒሻንጉል	557.4	5116.3	9.18

ተ.ቁ	ክልል/ከተማ አስተዳደር	የመጀመሪያ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	ሁለተኛ ግማሽ ዓመት የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር	ኢንዴክስ
6	አዲስ አበባ	9597.29	30152	3.14
	ድምር	19145.88	55018.07	2.87

ግራፍ 3፡የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የጨረታ ዋጋ የሁሉንም አገልግሎት አይነት አማካይ ተወስዶ በክልልና በከተማ አስተዳደር እንዲሁም የሀገር ደራጃ በድምር ሲታይ ንጽጽር (ኢንዴክስ)

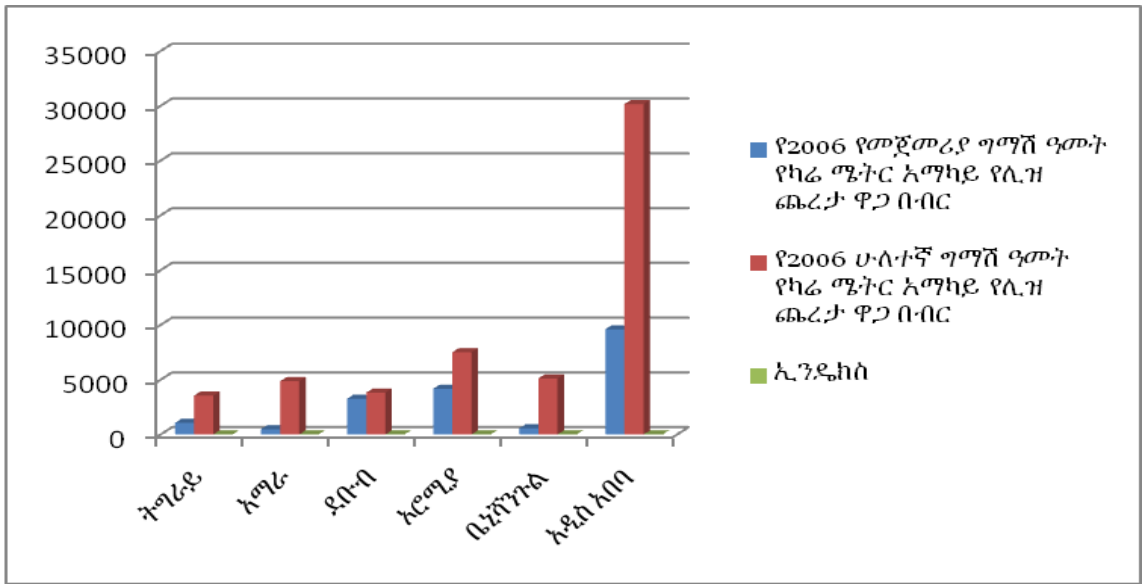

3.4. ከ50 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ያላቸዉ ከተሞች የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

ተ.ቁ	ከተማ	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (የመጀመሪያ ግማሽ)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (የሁለተኛ ግማሽ)	ኢንዴክስ
1	አ.አበባ	ቅይጥ	9597.29	30152	3.14
2	መቀሌ	መኖሪያ	3506.25	4,368.70	1.25
		ድርጅት	1036.8	2,610.00	2.52
3	ሐዋሳ	መኖሪያ	4981.66	3805	0.76
		ድርጅት	2250.21	4650	2.07
4	ደሴ	ቅይጥ	4981.66	1932.5	0.39
5	አዲግራት	መኖሪያ	1419.5	2356	1.66
		ድርጅት	1122.95	2,511.50	2.24
6	ሻሸመኔ	ድርጅት	5011	9025	1.80
7	ደ/ማርቆስ	መኖሪያ	1075	557.5	0.52

ተ.ቁ	ከተማ	የአገልግሎት ዓይነት	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (የመጀመሪያ ግማሽ)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ በብር (የሁለተኛ ግማሽ)	ኢንዴክስ
		ድርጅት	419.58	426.87	1.02

ግራፍ 4፡ ከ50 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ያለቸዉ ከተሞች የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር በአገልግሎት ዓይነት

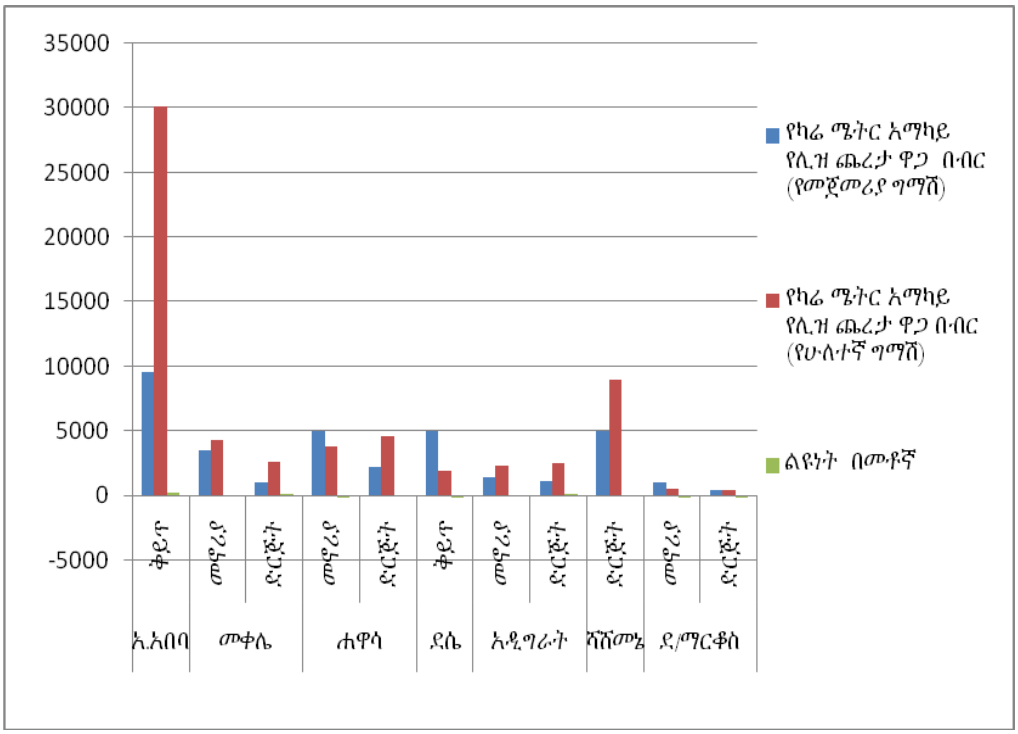

3.6. ከ50 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ያላቸዉ ከተሞች የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ሁሉንም የአገልግሎት አይነት አማካይ ተወስዶ ንጽጽር (ኢንዴክስ)

ተ.ቁ	ከተማ	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር (የመጀመሪያ ግማሽ)	የካሬ ሜትር አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ለተለያዩ አገልግሎቶች በብር (የሁለተኛ ግማሽ)	ኢንዴክስ
1	አ.አበባ	9597.29	30152	3.14
2	መቀሌ	7070.17	18565.35	2.62
3	ሐዋሳ	3615.935	4227.5	1.17
4	ደሴ	4981.66	1932.5	0.39
5	አዲግራት	1271.225	2433.75	1.91
6	ሻሸመኔ	5011	9025	1.80
7	ደ/ማርቆስ	747.29	492.185	0.66

	ድምር	32294.57	66828.29	2.07

ግራፍ 5፡ ከ50 ሺ በላይ የህዝብ ብዛት ያለቸዉ ከተሞች የ2006 የመጀመሪያ እና የሁለተኛ ግማሽ ዓመት አማካይ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ንጽጽር ሁሉን አገልግሎት አይነት በአማካይ ተወስዶ

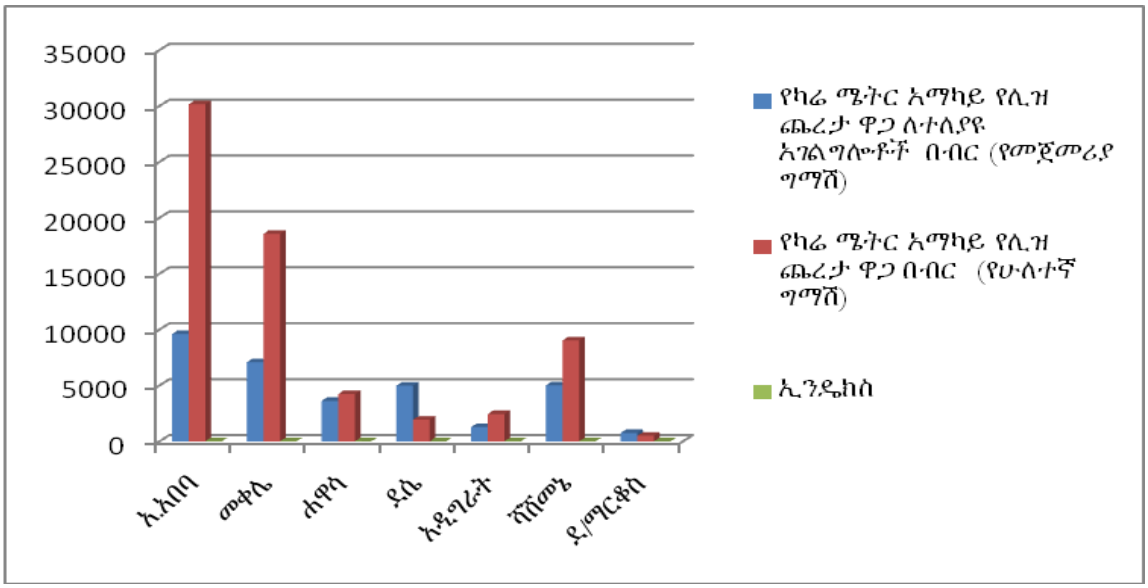

4. ማጠቃለያ

በ2006 በጀት ዓመት ሁለተኛ ግማሽ ዓመት በሊዝ ጨረታ ያስተላለፉ ከተሞች ብዛት እና የቀረበው የመሬት መጠን ከመጀመሪያ ግማሽ ዓመት ከቀረበዉ መሬት አንጻር ሲታይ በየአገልግሎት ዓይነት በእጥፍ እየጨመረ መጥቷል፡፡ የመሬት አቅርቦቱ እየጨመረ እንዲመጣ ካስቻሉት ምክንያቶች በሊዝ ጨረታ የከተማ መሬትን ማስተላለፍ የጀመሩ ከተሞች ቁጥር መጨመርና ቀደም ሲል በሊዝ ጨረታ ሲያቀርቡ የነበሩት ከተሞችም ቢሆኑ የሚያቀርቡትን መሬት መጠን በሁሉም የአገልግሎት ዓይነቶች እየጨመረ በመምጣቱ ጭምር ነው፡፡ የመሬት አቅርቦቱ በከተሞች እየጨመረ በመምጣቱ ምክንያት የሊዝ ጨረታ ዋጋ ልዩነቱ በከተማ ደረጃ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጠበበ የመጣ ሲሆን ከመጀመሪያው ግማሽ ዓመት የመጣው ለውጥ እንደየመሬቱ አገልግሎት አይነት በተለይም ከዝቅተኛ ዋጋ አንፃር ከባለፈው መጨመርን ሲያሳይ ከከፍተኛ የሊዝ ጨረታ ዋጋ አንፃር ለመኖሪያ አገልግሎት ለግብይት የቀረበ መሬት መቀነስን አሳይቷል፡፡ በአጠቃላይ በ2006 በጀት ዓመት በመጀመሪያው አጋማሽ እና በሁለተኛው አጋማሽ አዲስ አበባ የ73.3

ኢንዴክስ ልዩነት በማሳየት የከፍተኛውን ደረጃ ያሳየ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ በደብብ ክልል የ1.2 የኢንዴክ ልዩነት በማሳየት በሀገር አቀፍ ደረጃ ልዩነቱ በ3.2 ኢንዲክስ እንዲቀመጥ አድርጎታል፡፡ አዲስ አበባን ሳይጨምር ከ50ሺ ህዝብ በላይ ያላቸውን ከተሞች አማካይ የሊዝ ዋጋ ልዩነት ስንመለከት ከፍተኛው መቀሌ በ2.63 ኢንዴክ ልዩነት ያሰየ ሲሆን ከአንድ ኢንዴክስ በታች ደግሞ ደሴ እና ደ/ማርቆስ ከተሞች ይገኙበታል ፡፡

ምንም እንኳን በሊዝ የሚያስተላልፉ ከተሞች እና የቀረበው የመሬት መጠን በመጠንም ሆነ በአይነት እየጨመረ የመጣ ቢሆንም አሁንም አቀርቦቱ ከፍላጎት ጋር የተጠጣመ ባለመሆኑ አማካይ የሊዝ ዋጋ ከመጀመሪያው ግማሽ አመት ጋር ሲነፃፀር በሁሉም ክልሎች በአማካይ የሊዝ ኢንዴክስ እኩልና ከዚያ በታች የሆነበት አግባብ የለም፡፡በመሆኑም ክልሎች፤ከተማ መስተዳደሮችና ከተሞች ለጉዳዩ ትኩረት በመስጠት በሊዝ ጨረታ የሚቀረበውን መሬት መጠን በየመሬቱ አገልግሎት አይነት ፍላጎትን መሰረት ባደረገ መልኩ በብዛትና በወቅቱ ለግብይት የሚያቀርቡ ከሆነ በቀጣይ ጊዜ የሊዝ ጨረታ ዋጋ ከዚህ በተሻለ መልኩ የተረጋጋና ጤናማ እንደሚሆን ይታመናል፡፡ ከዚሁ የከተማ መሬት የሊዝ ጨረታ ግብይት ጋር ተያይዞ የሊዝ ጨረታ መነሻ ዋጋን የመከለሱ ጉዳይ የሊዝ አዋጁን ተግባራዊ ከማድረግም ሆነ አሁን ካለው ተጨባጭ የመሬት ግብይት ዋጋ አንፃር በመቃኘት ማስተካከል እና ለ2007 የበጀት ዓመት የሊዝ ጨረታ ግብይት ስራ የቅድመ ዝግጅት ስራ ማጠናቀቅ ይጠበቅባቸዋል፡፡